

Jordbruksutskottets betänkande**1982/83:5****om ett trygghetspaket för skogsbrukare****Motioner**

I motion 1981/82:709 av Sven Munke (m) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller att med skogsvårdsavgifter betala premierna för en AMF-försäkring för skogsbrukare.

I motion 1981/82:1091 av Åke Wictorsson m. fl. (s) yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om trygghetspaket för skogsbrukarna i arbetsmarknadsförsäkringen.

I motion 1981/82:1679 av Bertil Jonasson och Filip Johansson (båda c) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående fördelningen av skogsvårdsavgiften.

Utskottet

Skatteutskottet har den 26 mars 1982 med eget yttrande överlämnat tre motioner om ett trygghetspaket för skogsbrukare till jordbruksutskottet (SkU 1981/82:2 y).

I motionerna framhålls att i stort sett alla förvävsarbetande omfattas av avtalsbundna s. k. AMF-försäkringar. Dessa utgör ett väsentligt komplement till socialförsäkringssystemets olika ersättningar. Sedan 1978 har lantbrukarna ett avtal om motsvarande försäkringsskydd. Skogsbrukarna däremot har inte omfattats av lantbrukarnas trygghetspaket, där premiebetalningen sker via jordbrukets prisöverläggningar. Motionärerna föreslår att trygghetspaketet för lantbrukare utvidgas att gälla även för skogsbrukarna och att försäkringen finansieras genom ianspråktagande av skogsvårdsavgiftsmedel. Försäkringskostnaderna uppskattas i motionerna till 15 milj. kr. per år.

Skatteutskottet framhåller i sitt yttrande att utskottet är medvetet om önskvärdheten av att problemet får en snar lösning men anser att frågan bör övervägas ytterligare i regeringskansliet. Skatteutskottet har alltså för sin del funnit att motionerna bör överlämnas till regeringen. Yttrandet bifogas.

Utskottet har inhämtat att Lantbrukarnas riksförbund (LRF) och Sveriges skogsägares riksförbund (SSR) i skrivelse till jordbruksdepartementet den 18 maj 1981 hemställt att medel via skogsvårdsavgiften avdelas för att täcka kostnaderna för ett trygghetspaket för skogsbrukare.

I skrivelsen anförts bl. a. att löntagarna sedan 1963 har utvecklat ett arbetsmarknadsförsäkringsskydd tillsammans med arbetsgivarna, som utgör ett väsentligt komplement till socialförsäkringssystemets olika ersättningar.

Ett gemensamt bolag (AMF) som bildats av SAF och LO har till uppgift att utan vinstsyfte administrera verksamheten. År 1978 hade lantbrukarna träffat avtal om ett liknande skydd. För lantbrukarnas del avdelas ett årligt belopp om 120 milj. kr. vid jordbrukets prisöverläggningar från den 1 juli 1978.

För de skogsbrukare som ej samtidigt producerar jordbruksprodukter saknas enligt skrivelsen det tilläggsskydd som AMF-försäkringarna utgör. Vid en analys av tillgänglig statistik har bedömts att ca 30 000 skogsbrukare årligen arbetar längre eller kortare tid i sitt skogsbruk. Det försäkringsskydd som uppnås genom socialförsäkringssystemet täcker enbart en liten del av de kostnader som uppstår vid t. ex. en arbetskada. För att tillskapa ett AMF-skydd, tillgängligt för samtliga verksamma skogsbrukare till lägsta möjliga kostnad och med minsta möjliga administration, är det nödvändigt med en kollektiv premieavgift, anför LRF och SSR.

Mot denna bakgrund har en av LRF och SSR gemensamt tillsatt referensgrupp utarbetat ett förslag till försäkringsskydd likvärdigt det som lantbrukarna omfattas av. Enligt skrivelsen skulle den enklaste lösningen innebära att skogsbrukarna tecknade ett "hängavtal" till nu gällande avtal mellan LRF och AMF. Arbetsgruppen bedömer att kostnaderna för den årliga premien kan beräknas till 15 milj. kr.

I en remissomgång yttrade sig ett antal myndigheter och organisationer över skrivelsen från de båda organisationerna. Riksförsäkringsverket hade från de socialförsäkringsmässiga och administrativa synpunkter verket företräder inte något att erinra mot förslaget i framställningen. Tillstyrkande yttranden ingavs även av bl. a. skogsstyrelsen medan bl. a. domänverket avstyrkte bifall till framställningen.

Enligt domänverket skulle ett bifall till framställningen innebära att man gjorde avsteg från ett uttalande i samband med 1979 års skogspolitiska beslut, att skogsvårdsavgiften huvudsakligen skall användas för sådana ändamål som är till nytta för skogsbruket som sådant eller på sådant sätt att alla skogsbrukare kan få del av den (prop. 1978/79:110, JoU 1978/79:30, rskr 1978/79:387). Samma invändning gör skogsstyrelsen. Dock anser styrelsen att en förbättrad social trygghet för skogsbrukarna kan utgöra ett led för ökad självverksamhet. Storskogsbruket, som i många fall också bedriver skogsindustriell verksamhet, torde vara intresserat av att avverkningsnivån inom landets höjs. Om avverkningarna ökar kan det leda till minskad import av virke och på sikt även intensifierad skogsvård. Med hänsyn till obalansen i sysselsättningsmöjligheterna inom skogsbruket mellan barmarks- resp. vintersäsong torde en ökad självverksamhet i fråga om framför allt skogsvård vara positiv för hela skogsbruket. anför styrelsen.

Regeringen beslöt den 22 december 1981 att icke vidta någon åtgärd med anledning av ansökningen.

Som framgår av den föregående redogörelsen omfattas praktiskt taget alla löntagare i landet samt bl. a. lantbrukarna av det kompletterande trygghets-

skydd utöver socialförsäkringssystemet som AMF-försäkringarna innebär. Detta gäller dock icke de yrkesverksamma skogsbrukare som inte samtidigt är lantbrukare. Ett väsentligt skäl härtill är, såvitt utskottet kunnat finna, att skogsbrukarna icke i likhet med andra grupper kunnat disponera över kollektiva medel som möjliggjort en billig försäkringspremie byggd på en enkel administration. Motionärerna har, liksom tidigare LRF och SSR, pekat på möjligheterna av att regeringen anvisar erforderliga medel för finansiering av premien via skogsvårdsavgiften.

Utskottet anser liksom motionärerna att det vore värdefullt om även de yrkesverksamma skogsbrukarna kunde erhålla den ökade trygghet som erbjuds genom arbetsmarknadsförsäkringarna. Utskottet delar skatteutskottets mening att det är önskvärt att frågan får en snar lösning. Det torde ankomma på regeringen att lägga fram erforderligt förslag i ämnet.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82:709, 1981/82:1091 och 1981/82:1679 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om ett trygghetspaket för skogsbrukare.

Stockholm den 23 november 1982

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Åke Wictorsson (s), Arne Andersson i Ljung (m), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Martin Segerstedt (s), Jan Fransson (s), Börje Stensson (fp), John Andersson (vpk), Jan-Eric Virgin (m), Åke Selberg (s) och Bo Arvidson (m).

Särskilt yttrande

Einar Larsson (c), Arne Andersson i Ljung (m), Sven Eric Lorentzon (m), Kerstin Andersson (c), Börje Stensson (fp), Jan-Eric Virgin (m) och Bo Arvidson (m) anför:

Som motionärerna framhållit synes det rimligt att medel till finansiering av trygghetspaketet tas från intäkterna av skogsvårdsavgifterna. Ett sådant förfarande bör emellertid icke åberopas som skäl för en höjning av skogsvårdsavgiften. Inkomsterna från denna är enligt vår mening större än utgifterna till förmån för skogsbruket. Den mycket måttliga merutgift det här blir fråga om torde således väl täckas av skogsvårdsavgiften med nuvarande uttag.

Bilaga

Skatteutskottets yttrande
1981/82:2 y
över motioner om ett trygghetspaket för vissa skogsbrukare

Till jordbruksutskottet

I motionerna 1981/82:709 av Sven Munke (m), 1981/82:1091 av Åke Wictorsson m.fl. (s) och 1981/82:1679 av Bertil Jonasson (c) och Filip Johansson (c) begär motionärerna att ett trygghetspaket skapas för vissa anställda skogsägare som inte omfattas av det avtal om kollektivförsäkring mot arbetsskador som gäller för lantbrukarna. Motionärerna uppger att kostnaderna för en motsvarande försäkring för dessa skogsägare kan beräknas till ca 15 milj. kr. och anser att dessa kostnader bör täckas genom medel från skogsvårdsavgiften.

Regeringen har den 12 december 1981 beslutat att inte vidta någon åtgärd med anledning av en motsvarande framställan från Lantbrukarnas riksförbund och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund.

Eftersom frågan om statsanslag bör beviljas för en försäkring av detta slag närmast tillhör jordbruksutskottets ämnesområde, har skatteutskottet överlämnat motionerna till jordbruksutskottet. Skatteutskottet får för sin del anföra följande.

Utskottet är medvetet om önskvärdheten av att problemet får en snar lösning men anser att frågan bör övervägas ytterligare i regeringskansliet. Utskottet finner alltså för sin del att motionerna bör överlämnas till regeringen.

Stockholm den 26 mars 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Valter Kristenson (s), Wilhelm Gustafsson (fp)*, Rune Carlstein (s)*, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg i Hofors (s)*, Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Olle Grahn (fp), Egon Jacobsson (s) och Arne Svensson (m).

* Ej närvarande vid yttrandets justering.